

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Zunanjepolitični položaj Češkoslovaške

Po notranjepolitičnem položaju ena najbolj uravnovešenih držav ne samo v srednji, ampak sploh v vsej Evropi, je naša bratska zaveznica Češkoslovaška po zunanjepolitičnem položaju med tistimi, katerih stališče je najtežje. Med petimi sosedami ima le eno samo, s katero jo veže prijateljstvo tesnejših vezi, t. j. Romunijo, a njena meja je najkrajša in od centra v Pragi najbolj oddaljena. S Poljsko, svojo edino slovansko sosedo, je sicer do lani vzdrževala precej tesne stike, a do globokega in brez-pogojnega zavezništva jih ni mogla razviti. Poljaki vračajo krivdo za to na Češkoslovaške, a kljub vsej absolutni objektivnosti moramo naglasiti, da brez podlage, Češkoslovaki bi bili vedno pripravljene pobotati se s Poljaki in skleniti z njimi najtesnejše prijateljstvo, toda Poljaki hodijo v zunanji politiki svoja lastna pošta namišljene akcije velesile in iščejo na njih cilje, ki se s češkoslovaškimi zunanjepolitičnimi stremiljenji in potrebami nikakor ne dajo uskladi. V zadnjem času pa smo mogli z žalostjo ugotoviti celo vedno večje odtujevanje med Varšavo in Prago.

Najbolj usodno pa upliva na zunanjepolitični položaj Češkoslovaške njena največja sosedna Nemčija. Dasi ne moremo trditi, da bi bili obstojali kdaj med njima večji ali sploh pomembnejši konflikti, je vendar njuno medsebojno razmerje zgolj formalnega značaja. Večjih in tesnejših stikov med Prago in Berlinom ni. Vsekakor pa čuti Češkoslovaška stalno zelo močan nemški politični pritisk na dveh straneh, direktno z mej same Nemčije in indirektno z mej Avstrije. Od obeh prihaja tudi narodnosocialistično gibanje med češkoslovaške Nemce, ki tvorijo veliko narodno manjšino, saj je njihovo število skoraj enako številu Slovakov! Nemčija oklepa Češkoslovaško že sedaj od zahoda, severa in deloma celo severovzhoda, ako bi se pa izvedel »Anschluss«, bi to še od juga. V tem primeru bi bila njena skupaj z osrednjim trupom (Moravsko) naravnost zagrožena v Nemčiji in bi ji bila odprta pot do drugih treh sosedov samo še na vzhodu. Po vsem tem je razumljivo, da je med vsemi državami v srednji Evropi (razen Italije) najbolj nasprotna »Anschlussu« in smatra italijanski protektorat nad Avstrijo za manjše zlo. To jo tudi sili v francosko zunanjepolitično orien-tacijo in jo sedaj približuje Italiji, s katero si želi sporazuma, seveda pa ne preko ostalih dveh članic male antante in Francije.

Njena glavna nasprotnica kar se tiče nepomirljive agresivnosti in neprikrivanih namenov, je pa seveda Madžarska. Ta je tudi edina zapreka na poti tesnejšega sodelovanja Prage z Rimom! Madžarski revizionizem se ne obrača nasproti nobeni sosedji tako vehementno, kakor prav nasproti Češkoslovaški. Dasi živi na Češkoslovaškem le malo večja madžarska manjšina kakor v Jugoslaviji, (a mnogo bolj kompaktna), iz tega Budimpešta ob vsaki priložnosti roke po vsej Slovaški in Podkarpatski Rusiji. Njeno glavno stremiljenje je zlasti v zadnjem času doseči na Karpatih stik madžarske meje s poljsko. V Budimpešti se je pa tudi rodil prvi konkretni načrt za razdelitev Češkoslovaške med Madžarsko, Poljsko in Nemčijo. Ker pa stoji za madžarskim revizionizmom Italija, otežuje to večjo češkoslovaško orientacijo v italijanski smeri. Želja Prage je zaradi tega sporazum med Francijo in Italijo na eni ter med Jugoslavijo in Ita-

Ogromna posaarska manifestacija v Koblenzu

Četrť milijona Posaarcev v Nemčiji — Velik Hitlerjev govor — Posaarje edino teritorialno vprašanje, ki še loči Nemčijo od Francije

KOBLENZ, 27. avgusta. Včeraj je bila tukaj vsenemška manifestacija za Posaarje, ki je presegla po svojem ogromnem obsegu vsa pričakovanja. Že v soboto so pričeli prihajati z vseh strani Nemčije in Posaarja množice manifestantov. Vsega je privozilo v Koblenz 127 posebnih vlakov, 30 parnikov in 12 tisoč avtomobilov, dočim je okoli 40 tisoč posaarcev prišlo z rednimi vlaki, okoli 40 tisoč pa z avtomobili, motornimi kolesi itd. Vseh Posaarcev je bilo tu 200 do 250 tisoč, iz Nemčije pa 150 do 200 tisoč udeležencev. Vse te množice ni bilo mogoče prehraniti po gostilnah in restavracijah, zato so morale stopiti v akcijo poljske kuhinje. Istočasno pa je bila dopoldne v Kölnu odprta tudi posebna posaarska razstava, katero je otvoril propagandni minister dr. G o b b e l s.

Ogromno zborovanje je otvoril novi komisar za Posaarje B r i c k e l, ki je postal, kakor znano, Papenov naslednik, in zlasti svaril svet pred ilegalnim postopanjem pri izvedbi plebiscita v Posaarju, nakar je spregovoril gromovito pozdravljen državni voditelj Adolf H i t l e r, ki se je uvodoma spomnil pokojnega Hindenburga, nato pa prešel na zunanjepolitična vprašanja. V zadnjih mesecih, je dejal Hitler, so bili doprinešeni nešteti veliki dokazi, da postaja nemški narod vedno bolj ena sama enota v mislih in v dejanjih. V zunanji politiki je naš glavni cilj delati za mir, toda tudi za enakopravnost Nemčije ter za obrambo svoje bode in časti nemškega naroda. Svet mora spoznati, da s tem narodni socializem stoji in pade. Nato se je dotaknil vprašanja bojkota, ki ga izvajajo gospodarsko napram Nemčiji od zunaj, ter dejal, da se bo Nemčija, če treba, tudi popolnoma gospodarsko osamovila. Poizkusi zunanjih sovražnikov Nemčijo gospodarsko uničiti, se bodo končali z neuspehom. Nemški narod ima tisočletno zgodovino za seboj, prav tako pa tudi pred seboj.

Nato je državni voditelj govoril o odnosih režima do ver in naglasil, da deluje in hoče delovati z njimi sporazumno, saj stoji glede pobijanja razrednega sovraštva, brezbožništva, državljanske vojne itd. z njimi na istem stališču. Dotikajoč se rahlo dogodkov 30. junija, je dejal, da ne pomeni nič, ako postane kdo izdajalec. Isto velja

tudi za one Nemce, žal Nemce, v Posaarju, ki delajo proti Nemčiji. Med 12 apostoli je imel Kristus tudi Judeža, zaradi tega pa je njegova vera vendarle zmagala, in bo zmagal tudi narodni socializem kljub izdajalcem in emigraciji. Poudarjajoč pomen glasovanja za 800 tisoč Posaarcev in 67 milijonov Nemcev, se je obrnil Hitler na zborovalce in dejal, da bo Nemčija v Posaarjih, ko napoči ura vrnitve, videla samo Nemce in nobenih strank. Nadalje je dejal, da je posaarski problem še vedno največje sporno vprašanje med Francijo in Nemčijo. Dejal je: Ne maramo opustiti upanja, da se bo potem, ko bo to vprašanje rešeno, pokazala na drugi strani vendarle volja videti probleme tako, kakršni so

in volja skleniti z nami pošten mir. Saarsko vprašanje je edino teritorialno vprašanje, ki nas še deli od Francije. Po rešitvi tega vprašanja ne bo nobene g a pametnega razloga več, da bi dva velika naroda nadaljevala stoletno sovraštvo. Mogoče bodo takrat tudi vsi ostali prejšnji sovražniki Nemčije spoznali, da so naloge, ki nas čakajo, tako velike, da jih moramo reševati skupno, namesto da bi se medsebojno pobijali. Ko se Posaarje vrne, ga bo sprejela vsa Nemčija in obiskali ga bodo milijoni.

Zanimivo pa je bilo, da na zborovanje ni bil pripuščten noben francoski novinar in je zaradi tega v Pragi nastalo veliko ogorčenje.

Velik praznik bolgarskega naroda

SLOVESNOST ODKRITJA IN BLAGO SLOVITVE SPOMENIKA OSVOBODITELJEV NA PRELAZU ŠIPKI.

ŠOFIJA, 27. avgusta. Včeraj je bila na zgodovinskem prelazu Šipki velika slovesnost odkritja in blagoslovitve spomenika padlim bolgarskim in ruskim junakom v bojih rusko-turške vojne l. 1877-78. Spomenik je visok 40 m in stoji 1400 m visoko nad morjem. Slavnosti sta prisostvovala kralj in kraljica ob navzočnosti vseh članov vlade, diplomatov, generalov in ogromne množice ljudi. Navzočih

je bilo najmanj 50.000 udeležencev. Po blagoslovitvi je govoril prvi junakom v spomin kralj Boris, spominjajoč se tudi ruskega carja Aleksandra Osvoboditelja in ruskega naroda. Nato je govoril predsednik vlade Georgijev in položil na spomenik v imenu vlade krasen venec. Vseh vencev je bilo več sto. Slovesnost se je zaključila z defiliranjem vojske pred kraljem in visokimi gosti.

Beneški kardinal o fašizmu

BENETKE, 27. avgusta. V soboto je prispela iz Campo Austria pri Rimu kolonija avstrijske heimwehrovske mladine, katero je na kolodvoru pozdravila več-tisočglava množica. Pod vodstvom mladih fašistov so si mladi heimwehrovci ogledali mesto in so bili sprejeti tudi pri kardinalu La fontaineu. V svojem nagovoru je kardinal p o v e l i č e v a l u trditev miru med narodi po fašizmu in grandiozno delo, ki ga je napravil doslej fašizem in ga še zasleduje. Tudi pri odhodu na Dunaj so priredili Benečani avstrijski mladini velike ovacije.

IZGON ŽIDOVSKIH BEGUNCEV.

PARIZ, 27. avgusta. Nizozemska vlada je izdala odlok, po katerem se izganja iz države 300 tujcev, večinoma Židov, ki so se naselili v Holandiji kot nemški begunci.

nam. Po Avstriji in Madžarski dosežejo italijanske čete lahko vsak trenutek tudi češkoslovaške meje od Nemčije do Romunije. V kakšne namene pa rabi Italija to možnost, si ni težko razlagati, ako vemo, da blagoslovlja fašistični Rim madžarski revizionizem vedno znova in mu tudi stik madžarske in poljske meje na Karpatih ni nesimpatičen, odnosno je celo v neki meri njegovo maslo. Zaradi tega bi bilo morda bolj koristno podpirati direktni sporazum med Francijo in Nemčijo, ki bi mogel v danem primeru zares zadostno zagaranilirati nedotakljivost češkoslovaških meja, česar ne bi mogel v taki meri nikoli storiti noben sporazum med Prago in Rimom. Zaradi tega bi bilo dobro, ako bi Češkoslovaška usmerila svojo orientacijo v to smer!

DALJNI VZHOD.

PARIZ, 27. avgusta. Po poročilih iz Harbina izgleda, da bodo mandžurske oblasti aretirale še 69 ruskih železniških uradnikov. Število doslej aretiranih znaša 140.

WAHSINGTON, 27. avgusta. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da zaenkrat ne bo še vojne med Rusijo in Japonsko. Obe sta se zaradi bombardiranja z notami sami preplašili odmeva v svetu in se sedaj trudita, da se pomiri bojni krik, da bi nato mogli v miru započeti pogajanja.

ZAPLENITEV PREMOŽENJA VSTAŠEV.

CELOVEC, 27. avgusta. Koroška deželna vlada je zaplenila premoženje celih vrst narodnosocialističnih vstašev, ki žive sedaj v begunstvu v Jugoslaviji in drugod. Zaplenjeno premoženje se bo porabilo za kritje stroškov, nastalih pri zatiranju vstaje. Baronu Sternecku so zaplenili tako premoženje v višini 50.000 šilingov. Karlu in Francu Funderju pa 100.000 šilingov.

SIRU MOSLEYU SE SANJA.

PARIZ, 27. avgusta. Vodja angleških fašistov sir Oswald Mosley je izjavil dopisniku lista »Völkischer Beobachter« v zvezi z avstrijskim vprašanjem, da bi imeli v Evropi že davno vojno, ako bi v Nemčiji in Italiji obstojal demokratski režim. Da ni nastala vojna, se moramo zahvaliti Hitlerju, narodnim socialistom in fašističnemu sistemu.

SUVICHEVA POROKA.

TRST, 27. avgusta. V soboto se je tu poročil italijanski državni podtajnik za zunanje zadeve Fulvio Suvich z grofico Ar. Ano de Salieno.

